

OTSUS

31.07.2019 nr 5-5/2019-040

Koondumisele nr 22/2019 aktsiaselts Aqua Marina / Oiltanking Tallinn AS loa andmine

Koondumine

Aktsiaseltsi Aqua Marina (registrikood 10120426) seaduslik esindaja esitas 09.07.2019 Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt, vastavalt 05.07.2019 sõlmitud ostu-müügi lepingule, kavatseb aktsiaselts Aqua Marina omandada 100% Oiltanking Tallinn AS aktsiatest. Tehingu tulemusel kuuluks Oiltanking Tallinn AS koondumise teate esitanud aktsiaselts Aqua Marina valitseva mõju alla KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 10.07.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks aktsiaselts Aqua Marina ja Oiltanking Tallinn AS.

Aktsiaselts Aqua Marina on valdusettevõtja, mis kuulub füüsiliste isikute Andres Linnas (isikukood 36711122712) ja Antti Moppel (isikukood 36812252714) ühise valitseva mõju alla. Aktsiaseltsi Aqua Marina põhitegevusalaks on temale kuuluvate väärtpaberi- ja kinnisvarainvesteeringute haldamine. Aktsiaseltsi Aqua Marina valduses on tanklad (teenindusjaamad), mida ta välja rendib. Aktsiaseltsi Aqua Marina valitseva mõju alla kuulub OÜ Velmares, mille põhitegevuseks on kinnisvara ja investeeringute haldamine. Aktsiaselts Aqua Marina omab 50% osalust aktsiaseltsis Olerex (edaspidi ka Olerex), mille ülejäänud 50% aktsiakapitalist jaguneb võrdsetes osades (25% ja 25%) aktsiaseltsi Aqua Marina aktsionäride Andres Linnase ja Antti Moppeli vahel. Olerexi põhitegevusalaks on mootorikütuste jae- ja hulgimüük ning teenindusjaamades auto- ja toidukaupade müük, haagiste rent, toitlustamine, autopesu

ning kohustusliku liikluskindlustuse vahendamine. Olerexi tanklaketti kuulub 95 täisteenindusjaama ja automaattanklat üle Eesti. Aktsiaselts Aqua Marina omab lisaks 35,7% osalust vedelgaasi töötlemise ja müügiga tegelevas aktsiaseltsis Propaan, 48,5% osalust määrdeainete ja autokeemia hulгимüügiga tegelevas Flexoil OÜ-s ning 20% osalust mootorikütuste jaemüügiga tegelevas aktsiaseltsis Krooning.

Oiltanking Tallinn AS kuulub Saksamaal registreeritud Oiltanking GmbH valitseva mõju alla. Oiltanking Tallinn AS-i põhitegevusalaks on heledate naftasaaduste ja vedelkemikaalide ladustamisteenuste osutamine Tallinnas Muugal asuvas terminalis.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2018. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Aktsiaselts Aqua Marina kontserni peamiseks äritegevuseks on mootorikütuste jae- ja hulгимüük ning teenindusjaamades auto- ja toidukaupade müük, haagiste rent, toitlustamine, autopesu ning kohustusliku liikluskindlustuse vahendamine. Mootorikütuste jaemüük toimub tanklaketi Olerex kaudu.

Oiltanking Tallinn AS osutab heledate naftasaaduste (sh mootorikütuste) ja vedelkemikaalide ladustamisteenust.

Kuna käesoleva tehinguga omandatakse mootorikütuste jae- ja hulgimüügile tarneahelas vertikaalselt eelnev mootorikütuste ladustamise äritegevus, on koondumise osaliste äritegevused omavahel vertikaalselt seotud.

Tuginedes Eesti Vedelkütusevaru Agentuuri statistikale oli 2018. aasta esimesel poolaastal aktsiaselts Aqua Marina kontserni kuuluva aktsiaseltsi Olerex osatähtsus mootorikütuste jaemüügist kogu Eestis ligikaudu 29%.¹ Käesolevast koondumisest tuleneva vertikaalse mõju hindamiseks ei ole mootorikütuste jaemüügi kaubaturu geograafilise ulatuse täpsem ja kitsam piiritlemine vajalik ega põhjendatud. Samuti ei ole antud koondumise hindamiseks vajalik piiritleda mootorikütuste hulgimüügi kaubaturgu, kuna aktsiaselts Aqua Marina kontserni osatähtsus mootorikütuste tarnijana teistele mootorikütuste jaemüüjatele on marginaalne. Valdav enamus Eestis edasi müüdavast mootorikütusest imporditakse Leedust Orlen Lietuva rafineerimistehasest ja Soomest Neste Oyj Porvoo rafineerimistehasest.

Tuginedes koondumise teates esitatud andmetele moodustab Oiltanking Tallinna AS terminali osatähtsus Muuga ja Maardu terminalide kogumahust (m³) ligikaudu [0 – 5]% ning Eesti terminalide kogumahust ligikaudu [0 – 5]%.¹

Arvestades aktsiaseltsi Olerex turuosa mootorikütuste jaemüügil Eestis, on antud juhul tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumisega kavatseb üks suurematest mootorikütuste jaemüüjatest Eestis omandada mootorikütuste tarneahelas jaemüügile ja hulgimüügile vertikaalselt eelneva äritegevuse - heledate naftasaaduste (sh mootorikütuste) ja vedelkemikaalide ladustamisteenuse.

Koondumise teate kohaselt on mootorikütuse hoiustamine üldjuhul universaalne teenus, mida on suutelised osutama suur enamus turul tegutsevaid terminale. Mõned üksikud terminalid on spetsialiseerunud tumedatele naftasaadustele ja nende kasutamine heledate naftasaaduste käitlemiseks nõuab mõningaid eeltöid, eelkõige mahutite ja torustike eelnevat puhastamist tumedatest naftatoodetest.

Mootorikütuste hoiustamisele keskendunud terminalide vaheline konkurents on koondumise teate esitaja hinnangul turul viimaste aastatega suurenenud, kuna

¹ Kättesaadav: https://www.ospa.ee/public/190103_OSPA_Tanklate_jaemuuk_2018_I_pa.pdf. Arvestatud on bensiinide 95 ja 98 ning diislikütuse müügi kogustega liitrites.

kütusetransiidi olulise vähenemise tõttu on mitmed seni transiidile orienteeritud terminalid sunnitud otsima alternatiive ja asunud senisest aktiivsemalt tegelema imporditavate mootorikütuste hoiustamisega. Arvestades teiselt poolt Eestis tarbitavate mootorikütuste mahtude kasvu aeglustumist ja mootoribensiinide puhul koguturu vähenemist keskmise tempoga 3% aastas, tuleb tulevikus arvestada pigem terminalidevahelise konkurentsi edasise kasvuga.

Sõltuvalt mootorikütuste hoiustamise geograafilisest ulatusest moodustab omandatava Oiltanking Tallinn AS-i terminalide maht ligikaudu [0 – 5]% võrreldavate terminalide kogumahust. Vastavalt koondumise teatele on suuremateks konkurentideks Neste Eesti AS-i, AS-i Kroodi Terminal, OÜ Petkam, Maardu Terminal AS-i, Alexela Terminal AS-i (Paldiski), Tartu Terminal AS-i ning samuti Liwathon E.O.S. AS-i terminalid. Eeltoodust tulenevalt on Konkurentsiamet seisukohal, et antud koondumine ei anna aktsiaselts Aqua Marina kontsernile (eelkõige aktsiaseltsile Olerex) võimalust piirata ega takistada mootorikütuste tarneid aktsiaseltsiga Olerex konkureerivatele mootorikütuste jaemüüjatele Eestis. Siiski võib vertikaalsest seosest tulenev konkurentsi kahjustumine aset leida olukorras, kus Oiltanking Tallinn AS osutab koondumise eelselt sõlmitud ja koondumise hetkel kehtivate lepingute alusel mootorikütuste käitlemise teenuseid mootorikütuste jaemüügiga tegelevatele ettevõtjatele (aktsiaseltsi Olerex konkurentidele).

Koondumise osaliste kohustus

KonkS § 27 lg 3 alusel võib Konkurentsiamet konkurentsi kahjustamise vältimiseks anda koondumiseks loa tingimusel, et koondumise osalised täidavad endale võetud kohustused.

Selleks, et vältida koondumisega kaasnevat võimalikku olukorda, kus [...], esitas aktsiaselts Aqua Marina 29.07.2019 Konkurentsiametile ettepaneku kohustuse võtmiseks. Esitatud dokumendiga võtab aktsiaselts Aqua Marina kohustuse tagada koondumise järgselt nimetatud andmete eraldatus Oiltanking Tallinn AS teistest andmetest [...].

Eeltoodut, sealhulgas aktsiaseltsi Aqua Marina poolt võetud kohustust, arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa aktsiaselts Aqua Marina ja Oiltanking Tallinn AS koondumisele tingimusel, et koondumise osalised täidavad endale võetud kohustused.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 31.07.2019 otsuse nr 5-5/2019-040 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Veiko Ilves/ 15.08.2019